

คนจะดี

อยู่ ที่ ก ร ะ ท า

บุคคลไม่ได้เป็นคนเลวเพราะชาติ

ไม่ได้เป็นคนดีเพราะชาติ

แต่เป็นคนเลวเพราะการกระทำ

เป็นคนดีเพราะการกระทำ

คนจะดีอยู่ที่การกระทำ

๒๗๑

เราเกิดมาเพื่อสร้างบารมี เพราะการสร้างบารมีเป็นงานที่แท้จริงของมวลมนุษยชาติ พระบรมโพธิสัตว์ในกาลก่อนท่านก็ทำอย่างนี้ คือสร้างบารมีไปจนกว่าบารมีจะเต็มเปี่ยมได้บรรลุจุดหมายปลายทางของชีวิต เราเกิดมาภพชาติหนึ่งเพื่อสั่งสมบุญบารมีเท่านั้น บุญที่เราทำไว้ดีแล้ว จะเป็นเสบียงในการเดินทางไกลในสังสารวัฏ ทำให้เรามีความสุขตลอดเส้นทางของชีวิต จนกระทั่งเข้าถึงบรมสุขอันเป็นนิรันดร์ คือได้ถึงฝั่งแห่งพระนิพพาน

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน อัครคิการทวาชสูตร ความว่า

“น ชจุจา วสโล โหติ น ชจุจา โหติ พุราหุมนโ
กมฺมุนา วสโล โหติ กมฺมุนา โหติ พุราหุมนโ

บุคคลไม่ได้เป็นคนเลวเพราะชาติ ไม่ได้เป็นคนดีเพราะชาติ แต่เป็นคนเลวเพราะการกระทำ เป็นคนดีเพราะการกระทำ”

ชาติ แปลว่า การเกิด คนจะดีหรือไม่ดีนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับชาติกำเนิด แต่อยู่ที่การกระทำ ไม่ว่าจะเกิดเป็นคนยากดีมีจน ถ้าหากคิดดีพูดดีทำดี ก็สามารถเป็นคนดีได้ เหมือนอย่างพระบรมโพธิสัตว์ บางชาติท่านพลาดพลั้งไปเกิดในตระกูลที่มีแต่คนดูหมิ่นเหยียดหยามใครได้พบเห็นก็สบประมาทหาว่าเป็นอัมมกมล

๒๓๒

แต่ในความเป็นจริง สิริมงคลเกิดจากการประพฤติปฏิบัติอยู่ใน
ทำนองคลองธรรม ใครทำความดี ผลแห่งความดีย่อมเกิดกับผู้นั้น
ดังนั้นท่านจึงตั้งหน้าตั้งตาทำความดีอย่างไม่ย่อท้อ จนกลายมา
เป็นต้นแบบในการทำความดีของชาวโลก

*ครั้งหนึ่ง พระบรมโพธิสัตว์ถือกำเนิดในวรรณะจันทรบาล
มีชื่อว่า มาตังคะ มีฐานะยากจน รูปร่างหน้าตาผิวพรรณไม่เป็น
ที่เจริญตา วันหนึ่ง ในเมืองมีเทศกาลตีฆ้องรำ และงานมหรสพ
บรรดานักตีฆ้องทั้งหลายต่างมาประชุมรวมกันเพื่อสังสรรค์ ลูกสาว
ของพราหมณ์คนหนึ่งชื่อ ทิฏฐมังคลิกา ซึ่งมีรูปร่างหน้าตาสวยงาม
กว่าหญิงทั้งหลายในเมืองนั้น ได้นั่งบนยานพาหนะเทียมด้วย
ม้าขาวมุ่งหน้าเข้าไปในเมือง

ขณะที่บิรवारของนางกำลังกันฝูงชนให้พ้นออกไปจาก
ทางเดินอยู่นั้น นางเหลือบไปเห็นมาตังคะ กำลังยืนถือกะลาอยู่
ที่หน้าประตูพระนคร ตามปกติถ้าลูกสาวของพราหมณ์ได้พบ
เห็นสิ่งที่ไม่เจริญตานางเกิดความรังเกียจขึ้นมาทันทีวันนี้ก็เช่นกัน
เมื่อเหลือบเห็นมาตังคะ นางรีบบอกบิรवारว่า “วันนี้ได้เห็นสิ่งที่ไม่
เป็นอัปมงคล ผู้ที่เห็นชายคนนี้จะหาความเจริญได้อย่างไรกัน”
ว่าแล้วก็พาบิรวารกลับบ้านด้วยความขุ่นเคืองใจยิ่งนัก

คนจะได้อยู่ที่การกระทำ

๒๓๓

ชาวเมืองที่รอคอยการมาของนาง เมื่อไม่เห็นนางมา และรู้ว่ามาดั่งคะเป็นต้นเหตุ ก็พากันโกรธเคือง ต่างช่วยกันรุมทุบตีมาดั่งคะจนบาดเจ็บสาหัส และสลบไป แล้วนำร่างไปทิ้งที่กองขยะ เมื่อมาดั่งคะรู้สึกตัวขึ้นมา รู้ว่าลูกสาวพราหมณ์เป็นต้นเหตุให้ตนถูกชาวเมืองรุมประชาทัณฑ์ จึงตรงไปที่บ้านของพราหมณ์ แล้วนอนขวางหน้าประตูบ้านประกาศว่า “ถ้าไม่ได้ลูกสาวพราหมณ์มาเป็นภรรยาจะไม่ยอมลุกขึ้น จะนอนตายอยู่ที่ตรงนี้แหละ”

คนในสมัยนั้นเชื่อกันว่า ถ้าคนจัญทาลมานอนตายอยู่หน้าประตูบ้านของใคร คนในบ้านหลังนั้น และบ้านใกล้เคียงโดยรอบอีก ๗ หลังคาเรือน ต้องกลายเป็นคนวรรณะจัญทาลหมด พ่อของนางกลัวนายมาดั่งคะจะมานอนตายอยู่หน้าบ้าน จึงสั่งให้คนรับใช้ขนเงินทองเป็นจำนวนมากมาให้เขา แล้วอ่อนวอนให้ย้ายไปอยู่ที่อื่น แต่เขาก็ไม่ยอม และไม่สนใจที่จะรับของมีค่าเหล่านั้น ยังคงนอนอยู่ที่เดิมไม่ยอมไปไหน จนผ่านไปถึง ๗ วันเพื่อนบ้านรอบๆ ทนไม่ไหว เพราะ ๗ วันแล้ว มาดั่งคะยังไม่ได้กินอะไรเลย วันนี้เขาต้องตายแน่ ต่างบีบคั้นให้พราหมณ์ยกลูกสาวให้ เพื่อเรื่องจะได้จบลง

ในที่สุด พราหมณ์จำต้องยอมยกลูกสาวสุดที่รักให้มาดั่งคะ แต่พระโพธิสัตว์ไม่มีเจตนาจะได้นางมาเป็นภรรยา

คนจะดีอยู่ที่การกระทำ

๒๓๔

เพียงแต่ต้องการขจัดทิวภูมิมานะของนางที่ดูถูกดูหมิ่นคนจัณฑาลเท่านั้น ความรู้สึกโกรธแค้นนางก็ไม่มี กลับนึกสงสารนางที่ต้องมาอยู่อย่างลำบาก และเป็นที่รังเกียจของชาวเมือง ในฐานะที่เป็นภรรยาของคนจัณฑาลเช่นนี้

ตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกัน พระโพรธิสัตรว์ไม่เคยกระทำสิ่งใดที่ล่วงเกินนาง เมื่ออยู่ด้วยกันได้ครึ่งเดือน จึงคิดที่จะสงเคราะห์นาง ท่านตัดสินใจเข้าป่าไปบวชเป็นดาบส และตั้งใจบำเพ็ญเพียรภาวนา ไม่นานก็ได้บรรลุมานสมาบัติ และคิดว่าถึงเวลาแล้วที่เราจะเป็นที่พึ่งให้นาง จึงเหาะมาหาพร้อมกับบอกกุศโลบายที่จะให้คนทั่วทั้งชมพูทวีปมาทำการสักการบูชา เพื่อนางจะได้เป็นที่รักที่เคารพเลื่อมใสของมหาชนเหล่านั้น

พระโพรธิสัตรว์สั่งให้นางประกาศทั่วเมืองว่า “ทำวมหาพรหมเป็นสามีของนาง มิใช่ชายมาดั่งคะ แล้วในคืนวันเพ็ญที่ใกล้จะถึงนี้ พระองค์จะแหวกมณฑลของพระจันทร์มาปรากฏตัวทั่วทั้งชมพูทวีปจะได้เห็นกัน” นางได้ทำตามคำพระโพรธิสัตรว์ แต่ถูกชาวเมืองหัวเราะเยาะ นางก็ไม่ย่อท้อ เพียรป่าวประกาศไปทั่วเมืองทุกวัน จนถึงวันที่ ๗ ชาวเมืองเริ่มลังเล คิดว่าอาจเป็นจริงตามที่นางประกาศ ครั้นพุดตอกย่ำช้าแล้วช้าอีก ชาวเมืองจึงเชื่อ แล้วพากันสร้างมณฑปที่ประตูเรือน และตกแต่งเครื่องประดับอย่างดีให้นาง เพื่อให้คู่ควรแก่ทำวมหาพรหม

คนจะได้อยู่ที่การกระทำ

๒๓๕

เมื่อถึงคืนวันเพ็ญ พระจันทร์กำลังลอยเด่นอยู่บนท้องฟ้า พระโหราธิบดีก็ปรากฏตัวออกมาจากพระจันทร์ เหาะลงมาให้ชาวเมืองได้เห็น ชาวเมืองต่างบูชาพระองค์เป็นการใหญ่ พระองค์เหาะไปที่มณฑป และเอามือลูบท้องของนางเพื่อให้นางตั้งครรภ์ แล้วเหาะกลับไปบำเพ็ญสมณธรรมในป่าตามเดิม

มหาชนเห็นเหตุการณ์อัศจรรย์เช่นนั้น จึงพร้อมใจกันทำสักการบูชาด้วยทรัพย์สินเงินทองมากมาย ได้สร้างปราสาทอันวิจิตรสวยงามให้อยู่ และบำรุงเลี้ยงดูอย่างดี เพราะเชื่อว่านางเป็นภรรยาของท้าวมหาพรหมผู้ให้กำเนิดพราหมณ์ทั้งหลาย ต่อมานางคลอดบุตร และได้ตั้งชื่อว่า มัณฑักิยมกุมาร เพราะเกิดในมณฑป เมื่อเติบโตขึ้นเขาเป็นเด็กฉลาดแต่มีทิฐิมานะ ให้ทานเฉพาะพวกพราหมณ์เท่านั้น ส่วนนักบวชที่ประพฤติปฏิบัติชอบอื่นๆ ตลอดจนคนกำพร้าหรือยากเข็ญใจกลับไม่ยอมให้

พระโหราธิบดีล่วงรู้ด้วยวาระจิต ประสงค์จะสั่งสอนบุตร เพื่อให้ทานแก่ทุกๆ คน โดยไม่เลือกชั้นวรรณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้รู้จักให้ทานกับผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ซึ่งเป็นเนื่อนาบุญที่แท้จริง จึงเหาะมาที่หน้าบ้านเพื่อเป็นเนื่อนาบุญ ทันทีที่เขาเห็นพระโหราธิบดีเท่านั้น เขาโกรธมาก และด่าว่าเป็นนักบวชนอกรีต ไม่มีศักดิ์ศรี ไม่ควรที่จะมารับทานอันประณีต แล้วให้คนรับใช้ขับไล่ และทุบตีพระโหราธิบดี พวกเทวดาที่คุ้มครอง

คนจะดีอยู่ที่การกระทำ

๒๗๖

รักษาพระโพธิสัตว์ เห็นเหตุการณ์นั้นโดยตลอด รู้สึกโกรธเคือง
มั่งคั่งพยะมาก จึงจับมั่งคั่งพยะกุมารเอาเข้าขี้ฟ้าแล้วปิดคอจน
ลูกตาเหลือกกลืน น้ำลายฟุ้งปากหายใจไม่ออก

เมื่อมารดาเห็นบุตรมีอาการประหลาดอย่างนั้น จึง
อ้อนวอนพระโพธิสัตว์ให้ช่วยเหลือ ท่านจึงคายข้าวต้มที่อยู่ใน
ปากให้นางไปหน่อยหนึ่ง แล้วให้นำไปผสมกับน้ำ เอาไปหยอด
ใส่ตาใส่หูของลูกชาย ครั้นลูกชายหายเป็นปกติแล้ว นางก็พาไป
กราบขอขมาพระบรมโพธิสัตว์ ตั้งแต่นั้นมา เขาก็ตั้งใจให้ท่าน
กับทุกคนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งกับสมณพราหมณ์ที่ประพฤติ
ปฏิบัติชอบด้วยความเคารพเลื่อมใส

เราจะเห็นว่า การจะตัดสินว่าใครเป็นคนดี เป็นพาล
หรือบัณฑิต ไม่ได้ดูแค่ผิวเผินภายนอก แต่ต้องดูกันเข้าไปถึง
คุณธรรมภายใน ดูที่การประพฤติปฏิบัติ ว่ามีความบริสุทธิ์กาย
วาจา ใจเพียงไร เพราะคนดีที่แท้จริงไม่ต้องไปหาดูที่ไหน ให้ดูที่
ในตัวของเรานี่แหละ ถ้าเราทำใจหยุดนิ่งได้ เราจะพบกับสภาวะ
ภายในคือพระธรรมกายที่มีความบริสุทธิ์ และเป็นคนดีที่แท้จริง
ดังนั้นให้หมั่นฝึกใจให้หยุดนิ่งตลอดเวลา ไม่ว่าเราจะทำอะไร
แล้วแต่ ให้รักษาใจให้ผ่องใส อย่าให้ขุ่นมัวไปตามกระแสโลก
ประคับประคองใจให้หยุดนิ่งกันให้ได้ทุกๆ คน